

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri v da-umom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti K 20.--, za inozemstvo K 40.--, dostavljen na dom K 22.--, prejeman v upravi K 20.--, inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA* MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4. priloge, desno. Telefon št. 24. BHS poštno-številni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vrnijo. — Rekoniati se ne vrnijo.

MARIBOR

Leto: III.

Maribor, četrtek 16. februarja 1922.

Številka: 38.

Slovanske manjšine v Avstriji.

Kakor smo že poročali, se je vršilo v nedeljo, dne 12. t. m. v Celovcu veliko zborovanje »Heimatschutz« znanemu nemške bojne organizacije, ki jo dobro poznamo še iz plebiscitne borbe. To zborovanje se je izpremenilo v demonstracijo proti naši državi. Celovško gospodo je že zopet začelo strašiti; renegati cele slovenske Koroške so bili alarmirani, da prisežejo znova zvestobo »nerazdeljeni Koroškia. Čemu vse to?

Neposreden povod je baje dala izjava našega kralja Aleksandra našproti posl. Brandtnerju, da bo morala Avstrija zagotoviti koroškim Slovenem vse manjšinske pravice, kakor jih določa senžermenska mirovna pogodba. Podobno izjavo je podal v parlamentu ministrski predsednik Pašič. Dunajski listi so obe izjavi debelo podčrtali in hkratu razkričali vest, da bo jugoslovenska vlada zahtevala avtonomijo za koroške Slovence.

Podobno pozornost je vzbudila med avstrijskimi Nemci akcija češke manjšine v Avstriji. Deputacija češkoslovaške manjšine je predložila dne 23. januarja t. l. zveznemu predsedniku dr. Hainischu več važnih zahtev, med njimi:

1. Naj se postavno določi, kdaj in kakšne šole naj se postavijo za narodne manjšine; kdaj naj se uporabljajo te javne šole in kako naj se kontrolirajo po narodnih manjšinah; naj se odločijo splošne smernice za pravice narodnih manjšin v uradih; naj se dopusti kulturno združenje slovaških manjšin v Avstriji (Čehov, koroških Slovencev, hrvaških burgenländerjev).

2. Naj se zasede stolica za slavistiko in naj se ustanovi stolica za slovansko pravo in za pravo nasledstvenih držav.

3. Takoj naj se skliče konferenca narodnih manjšin, naj se vzpostavi svet narodnih manjšin v uradu zveznega kancelerja in naj se narodnim manjšinam da pravica do delegatov v deželne kulturne »svete«.

Ostale točke vsebujejo specifične zahteve avstrijskih Čehov.

Te zahteve so vzbudile na Koroškem glasen odmev. Koroškim Nemcem, ki še žive v predprekratnem mentalitetu in z vsemi sredstvi ponemčujejo slovenske manjšine, ne dajo spati. Česa se neki boje?

Da so morda bili pregoreli v izvrševanju manjšinskih določb mirovne pogodbe?

Ali so pa pozabili, da od leta 1920 dalje stoji Slovani v Avstriji pod mednarodno zaščito?

Ni treba vpraševati, kaj nagiba celovško gospodo k novim manifestacijam za nedeljivost Koroške in iz kakih razlogov zahtevajo avstrijski fašisti »pravilno razmejitve!«

Manifestacija na celovškem »Kardinalplatzu« nam samo priča, da slovenska Koroška živi in da se bo z vsemi silami branila pred potujčevanjem.

Mi vidimo v akciji avstrijskih Čehov, ki so najmočnejša in najbolj probujena narodna manjšina v Avstriji, zdravo in logično manjšinsko politiko, zgrajeno na bazi mednarodne pogodbe. Avstrija bo morala volensvolens računati s temi težnjami. Zahteve, katere stavijo slovenske manjšine v Avstriji in na katere se naslanja izjava predstaviteljev jugoslovenske vlade so predpogoj da nastopi med Jugoslavijo in Avstrijo znošnejše razmerje kot je vladalo doslej.

Vprašanje našega zunanjega posojila

Pogajanja z angleškimi bankami. — Svica ponudila 50 milijonov frankov posojila. — Konferenca male antante. Ljubljansko gledališče.

Beograd, 15. febr. (Izv.) Finančni minister Kumanudi nadaljuje pogajanja z angleškim bankirjem Goltonom radi državnega posojila. Golton prispe v Beograd že v teku prihodnjih dni, vendar pa se bo zaključek posojila zavlekel najbrže tako dolgo, dokler v Londonu ne bodo sprejeli vseh pogojev naše vlade. V zadnjem času je prejela naša vlada še drugo ponudbo in sicer od švicarskega bančnega sindikata, ki je pripravljen posoditi Jugoslaviji 50 milijonov švicarskih frankov, kar bi znašalo po naši valuti približno 750 milijonov dinarjev. Finančni minister je na ponudbo pristal ter poslal sindikatu naše pogoje za sprejetje posojila.

Atentat na finskega zunanjega ministra.

DKU Helsingfors, 14. febr. Danes dopoldan so bili oddani na ministra za notranje zadeve Ritavordia trije strelci iz samokresa v trenutku, ko je hotel pred svojim stanovanjem vstopiti v avtomobil. Med prevozom v bolnico je mi-

Beograd, 15. febr. (Izv.) »Pravda« poroča, da se sestanejo eksperti male antante, določeni za konferenco v Genovi, v soboto v Beogradu. Meritorična pogajanja bodo pa pričela najbrže še-le po povratku češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša iz Pariza in Londona.

Beograd, 15. febr. (Izv.) Z ukazom prosvetnega ministra je dosedanji intendant ljubljanskega gledališča prof. Fridrih Juvancič radi nerednosti, ki se jih je razširilo v gledališču, razrešen vodstva gledališča. Mesto njega je imenovan za intendant prof. Matej Hubad.

nister podlegel zadobljenim ranam. Morilec je bil na licu mesta prijet.

DKU Helsingfors, 14. febr. Morilec notranjega ministra je nek trgovec Ernst Tandefeld, ki ni nikdar igral kake pol. vloge. Smatra se, da je slaboumen-

Novo divjanje reških fašistov.

DKU Reka, 15. febr. Včeraj je prišlo v mesto do ponovnih nemirov. Krog 16. ure so napadli fašisti policijski urad z bombami in z ognjem iz pušk, pri čemer se je razvil ljut in krvav boj. Na obeh straneh je mnogo ranjenih in mrtvih. Nato so oropali fašisti vagon uni-

form, ki je dospel iz Dunaja za reško policijo, polili obleke s petrolejem in bencinom ter jih zažgali. Prebivalstvo je skrajno razburjeno. Mnogo družin je hotelo pobegniti iz mesta, toda fašisti so zasedli vse izhode.

Medsebojna borba svobodnih Ircev.

DKU London, 14. februarja. Lord kancelar je izjavil v zgornji zbornici, da je položaj na Irskem zelo resen. Nedvomno stoji večina republikanske vlade za provizorično vlado, vendar pa se čete na mnogih krajih zoperstavljajo povelju. Provizorična vlada se brez dvoma trudi storiti vse najboljše in si zagotoviti pokorščino. Zato se ji mora pomagati, v kolikor to dopuščajo obveze Anglije napram Ulstru.

DKU London, 14. februarja. Streljanje se v Belfastu še vedno nadaljuje. Od 8. ure zjutraj naprej se slišijo neprenehoma strelci. Več oseb je mrtvih. V bojih tekom zadnjih dveh dni je bilo 18 oseb ubitih in 50 ranjenih.

DKU London, 14. februarja. Churchill je poročal v spodnji zbornici, da je vlada odredila, da ostanejo angleške čete začasno še na Irskem. Collin pride v London, kjer se bo posvetoval z angleško vlado. Brzobjavno je poročal, da je podvzel vse korake, da se vjetniki zopet izpuste. Radi vjetnikov vlada veliko razburjenje.

Nemško-poljska konferenca.

DKU Zeneva, 14. februarja. Danes popoldan se je otvorila pod predsedništvom Kalondra nemško-poljska konferenca.

Amnestija na Češkoslovaškem.

DKU Praga, 14. februarja. (Češkoslovaški dopisni urad). Predsednik republike je odredil amnestijo za velik del onih obsojencev, ki so se udeležili decemberskega puča leta 1920.

Za rešitev egiptskega vprašanja.

DKU Pariz, 14. februarja. (Brezlično.) Angleški nadkomisar za Egipt

Iz tega logično sledi, da morajo dobiti tudi nemške manjšine v Jugoslaviji iste pravice, kakor jih mi zahtevamo za slovensko manjšino v Avstriji.

Priznavamo, da obstoja pri nas precej razgreta in nasičena atmosfera, ki otežkoča razčiščenje manjšinskega problema. Ako pa premotrimo položaj nemških manjšin s stališča onih dejstev, ki jih ne morejo utajiti niti poštene Nemci, dejstev namreč, da pri nas ni mesta za svobodno nemško politiko, ker je vsako nemško politično gibanje, ki računa s prosperitetom, že v naprej utegnjeno z okvirjem lojalnosti in državnega jezika, tedaj moramo ugotoviti, da se z nemškimi manjšinami v Jugoslaviji postopa mnogo bolje kakor pa s slovenskimi v Avstriji.

Pri nas imajo Nemci svoje šole. Celotno Slovenijo, kjer je razmerje med Slovenci in Nemci najbolj komplicirano in narodnostni konflikt najbolj akuten, imajo Nemci ne samo osnovne, marveč tudi srednje šole — dočim nimajo koroški Slovenci niti ene samoslovenske šole. V Banatu, Bački in Slavoniji so razmere še ugodnejše. Nemci se gibljejo skoro nemoteno, imajo svoje osnovne in srednje šole, društva in organizacije, izdajajo svoje liste itd. Za njihove kulturne potrebe skrbi »D. Kulturbund«, ki jim je do slej nadomeščal politično organizacijo. Sedaj so si ustanovili tudi enotno nemško stranko, ki bo posegla v politično borbo in jim priborila še ugodnejšo pozicijo. — Dan za dnem čitamo, kako drugače se godi našim »ojakom na Koroškem. Tudi češki listi prinašajo pritožbe, da se v Avstriji utegnjuje najprimitivnejše državljanske pravice češke manjšine.

Res je, da pri nas marsikatera gesta napram nemškim sodržavljanom ni ravno premišljena in da se včasih čisto po nepotrebnem nete nasprotja in izziva nemška — ali bolje: obojestranska — občutljivost, toda končna bilanca izpade tudi najbolj objektivnemu človeku približno tako, kakor smo jo zapisali:

Manjšinske pravice v Avstriji se ne vpoštevajo toliko, kakor pri nas, sovraštvo Nemcev do slovanskih državljanov je večje, kakor je pri nas toliko razkričano sovraštvo Slovencev do Nemcev; nemško meščanstvo goji in hoče ohraniti za vsako ceno tendenco nasilnega potujčevanja, dočim pri nas nikdo ne misli nasilno poslovaniti nemških kolonij. To so dejstva in o tem moramo biti na jasnem, predno bomo skušali najti smernice za tako ureditev medsebojnih odnosov, ki bo v soglasju s stremljenji splošne srednjeevropske konsolidacije.

Mobilizacija koroških renegatov proti upravičenim zahtevam slovanskih manjšin je samo dokaz, da se nemško meščanstvo ne zaveda, da nosi precejšen del odgovornosti za ono konsolidacijo narodnostnih razmer, ki jo samo zahteva za Nemce v Jugoslaviji in ki jo mi zahtevamo za Jugoslaven v Avstriji. Povdarjamo še enkrat, kar smo na tem mestu napisali že ponovno: Blizu je čas, ko bo v Jugoslaviji postalo aktualno vprašanje, kako bo naš narod uravnal svoje politične odnose do nemškega naroda, t. j. v kateri smeri bomo šli: ali bližje ali še bolj narazen. Povdarjali smo, da tega ne smemo že v naprej omejevati s kakim prejudicim. Mogoče je, da bo nastala med demokratijama obeh narodov znošnejše razmerje, kot si ga zamišljamo v vročini sedanje prehodne dobe. Toda treba je, da že enkrat opazimo tudi na avstrijski strani začetke resne

Zračni promet med Prago in Dunajem.

DKU Praga, 14. februarja. »Tribuna« poroča, da se pričnejo v poedeljek pogajanja med Češkoslovaško in Avstrijo glede uvedbe rednega zračnega prometa med Prago in Dunajem.

Amerika in genovska konferenca.

DKU London, 14. februarja. Iz Washingtona poročajo, da se sklep glede genovske konference radi tega odlaga, ker manjkajo oficijelne informacije glede cilja in dalekosežnosti konference. V uradnih krogih se govori, da se Amerika konference oficijelno ne more udeležiti, če se otvori res že 8. marca.

Upniki stare Rusije tirjajo sovjetsko vlado.

DKU Pariz, 14. februarja. (Brezlično.) V Parizu se je vršila konferenca inozemskih upnikov Rusije, ki je prejela soglasni sklep, s katerim zahteva, da sovjetska vlada prizna dolgove. Sovjetska Rusija mora dati garancije še pred prihodom njene delegacije v Genovo. Vsebina te resolucije se bo sporočila vladam vseh držav, ki bodo zastopane v Genovi.

Strašna nesreča na Tisi.

DKU Budimpešta, 14. februarja. Iz Szegedina poročajo, da se je pod vozom neke svadbene družbe, ki se je hotela prepeljati čez zamrznjeno Tiso, udrl led in voz se je z vsemi svati potopil pod ledom. Krog 25 oseb je našlo smrt pod mrzlo ledeno odejo.

preorientacije. Avstrijskim Nemcem ni treba nič drugega kot izvajati logične konsekvence iz tega, kar jih je naučil veliki zgodovinski prevrat. Do danes nismo opazili, da bi bili naši sosedi resno naklonjeni temu spoznanju. Čemu bi pač morali prednjačiti ravno mi? Eno je pa gotovo: Časi so drugi kot so bili in potrebne so tudi druge metode!

Pomoč Avstriji.

Z brzimi in velikanskimi koraki, katerim daje takt tiskarski stroj s tiskanjem novih in vedno večjih bankovcev drvi Avstrija v prepad, ki se ji približuje z zahrbtno brzo, s katero se približujejo številke avstrijske devize popolni ničli. Z otrpjenim srcem pričakujejo avstrijski državniki in avstrijski narod zunanje pomoči ob 12. uri: kredite evropskih držav in pomoč Zveze narodov. Za to pomoč je pripravljena Avstrija dati vse mogoče garancije, ki bi jih zahtevali upniki, izročiti vse državne dohodke, samo da prepreči katastrofo, ki je sicer neizogibna. Vprašanje kredita Avstriji je končno vendarle nerealizirano. Francoska zbornica je pred par dnevi izročila finančnemu odboru zakonski načrt o posojilu v znesku 55 milijonov frankov. Tudi Anglija je pripravljena posoditi par milijonov funtov, da pomaga invalidni Avstriji zopet na noge. Pa tudi slovanski сосед — Češkoslovaška ni odrekla svoje pomoči. Dne 8. t. m. je bila podpisana v Pragi po zastopnikih Češkoslovaške in avstrijske republike pogodba o posojilu v znesku 500 milijonov Kč, ki se bo izplačalo takoj, ko odobri pogodbo parlament. Posojilo se mora vrniti čez 20 let. Obrestovanje tega posojila, kakor tudi doplačevanje se bo vršilo po načelih Zveze narodov. S tem posojilom je napravljen velik korak na potu k reševanju in ureditvi za obe državi skupnih gospodarskih vprašanj. Upravičeno je upanje, da se bodo v tem duhu nadaljevala pogajanja, ki bodo dosegla rezultat, ki bo zadovoljil obe državi. Češkoslovaška pa je šla Avstriji še bolj na roko. Da se olajša trenutna gospodarska situacija, je dovolila Češkoslovaška, da se izplača Avstriji predujem na posojilo v znesku 100 milijonov Kč.

V ilustracijo današnjih gospodarskih razmer v Avstriji navajamo sledeče zanimive podatke: Še nedavno so znašali stroški Avstro-ogrške banke za tiskanje posameznega bankovca okoli 20 avstrijskih kron. Izplačalo se je torej samo tiskanje bankovcev nad 20 kron. Vsled nadaljnjega padanja avstrijske valute in povišanja mezd in drugih stroškov znašajo stroški za posamezen bankovec sedaj 50 kron več, kakor znaša njega plačilna vrednost. O plačilu vrednosti avstrijske krone govore sledeče številke: žemlja stane 35 K, črna kava 100 K, l vina 500 K, stanovanje v »Astoriji« temeljna taksa 4000 K dnevno, k temu še 20 odst. občinske doklade ter nadaljnih 20 odstotkov, če se hrani gost izven hotela. Ostane gost tri dni v hotelu, znašajo stroški ravno 22.000 K, kar je pripli-

Dr. Ljudevit Pivko:

Zeleni kadri.

(Konec.)

Bosanski narod, predvsem srbsko ljudstvo, je sovražil iz dna duše vsakega rojaka, ki je postal podoficir. — Dogajali se so slučaj, da so požigali hiše podoficirjem, o katerih se je čulo, da ravnajo strogo z njihovimi ljudmi.

Bosna je imela istotako velike šte-tilo ubežnikov, toda zeleni kadri se tod niso razvijali tako uspešno, kakor na Hrvatskem in v Slavoniji, ker je bosansko muslimansko prebivalstvo javljalo orožnikom, kadar se je pojavil ubežnik doma. V selu Drvar (okraj Petrovac) so ubežniki zažgali novembra 1917. lastno hišo, v kateri sta zgorela orožnika, ki sta jih prišla lovit.

Vojaštvo je bežalo v največjem številu, kadar so odhajali novi maršbataljoni na fronto k polkom. V zadnjih dneh pred odhodom so izdajala poveljstva stroge naredbe, da ne sme nihče iz kasarne. Za vse odhajajoče informa-

žno 900 naših kron. V tej vsoti je že zaračunana napitnina, ki znaša običajno 4000 K natakarju in sebarici ter tisoč kron vratarja. Nek Čeh je pustil na mizi eno češkoslovaško krono kot napitnino za »picola« a od tega časa so na »karji naraščala tekmovanja, kdo mu bo postregel. Mezde in plače se gibljejo v naslednjih višinah: nekvalificiran delavec dobiva na uro 250 K, kvalificiran 400 K; strojepiska ima mesečno plačo 60 do 80 tisoč kron, a tehnični uradnik 140.000 kron.

Politične vesti.

• Čehi o spomenici Hrv. bloka. Praški »Venkov« se bavi s spomenico Hrvatskega bloka ter piše, da so hrvatski politiki pozabili ono, kar so pretrpeli, a iz dogodkov v zadnjem času se niso nič naučili. Njihovo postopanje mora razžalostiti vsakega Slovana, kajti komaj se je posrečilo ustanoviti slovanško državo trajne važnosti, že začnajo Slovani sami zopet rušiti. S tem potrjujejo mnenje naših neprijateljev, ki trde, da Slovani nismo sposobni za samostojnost in neodvisnost in ravno radi tega pridejo vsakokrat zopet pod tuji jarem. Tako sodijo o naši notranji razprtiji razsodni Čehi in priznati moramo, da je to težka obsodba.

• Simpatična politika Češkoslovaške. Potovanje češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša v Pariz in London, ki je v zvezi z genovsko konferenco in kateremu bo sledila predkonferenca Male antante v Beogradu, vzbuja v francoski in angleški javnosti zelo dober utis. Pariški in londonski listi pišejo, da je Beneševa zunanja politika simpatična. Češkoslovaška se trudi, da zavлада v srednji Evropi zdravejšo politično ozračje in gospodarski red.

• Dolgotrajna italijanska kriza. — Kriza italijanske vlade se tako zapleta, da je prišla nazaj k Bonomiju. Bonomi se bo potrudil, da dobi v zbornici zaupnico. Ker je pa malo verjetno, da bi mu to uspelo, zlasti ker se je izjavilo sporazum med demokrati in klerikalci, se sodi, da bosta poskušala svojo srečo znana politika Giolitti in de Nave.

• Pomoč Rusiji. Lloyd George je izjavil na vprašanje poslanca Keanworthsa, da je Rusija voljna sprejeti stavljenе pogoje in da prihaja čas, ko lahko ves civilizirani svet pomaga Rusiji.

• Irci med seboj. Sedaj, ko je Irska postala svobodna država in ni več v deželi Angležev, so se začeli irski fanatiki biti med seboj. Nemiri, katere smo ta dni zabeležili, še niso končani. De Valera, znani irski republikanec, je izjavil na zborovanju pred 10.000 ekstremistov, da se Irci ne morejo zadovoljiti s sedanjo obliko svobode in da zahtevajo popolno neodvisnost. — Predsednik ultiške vlade pa je zahteval, da se ultiške meje zaščitijo z angleškim vojaštvom. Tako so Irci skregani med seboj in izgleda, da v tej zanimivi deželi še dolgo ne bo miru.

cije polkov 58., 70., 78., 96. in polkov 42. domobranske divizije so veljale nenavadno stroge potne naredbe, da bi zaščitili ubežništvo iz posameznih postaj. Kjer je bilo količkaj mogoče, je minil oddelek za oddelkom iz vagonov in bežal k zelenemu kadru.

Dne 6. XI. 1916. je odhajal 25. bataljon 53. pešpolka. Da se onemogoči ubežništvo, je spremljalo bataljon 200 mož z nasajenimi bajoneti, gojencev podoficirske šole, katere so smatrali za zanesljive. Podpolkovnik Debré, komandant kadra 53. p.p., je naročil, da se ne sme noben civilist približati vojakom na transportu bliže kot na 3 korake. Odhajajočemu moštvo so odvezli strelivo, nekateri so pa imeli municijo skrito pri sebi in v trenutku, ko je odhajal vlak, so streljali iz vagonov na oficirje na kolodvoru in na voj. muziko, ki jim je svirala odhodnico.

Ko je odhajal 28. bataljon istega polka dne 19. marca 1917. iz Zagreba, so vzeli moštvo prve in druge čete zapaha iz pušk in jim vrnili šele v Mun-kaču na Ogrskem. Sočasoma je odhajal

Zanimivosti.

Ameriška operacija. — Usmrčenje zločincev s plinom. — Dragocen plen. — Brezposelni angleški delavci v avstrijskih letoviščih.

Nek Edvard Cosgrove iz Lyna si je v mladih letih zlomil hrbtenico. Dolgo vrsto let so ga zdravili razni zdravniki, toda brezuspešno. Končno so ga ob- sodili, da bo moral vse življenje sedeti v postelji. Nedavno ga je obiskal nek zdravnik, ki je izjavil, da mu potom operacije zopet povrne že davno izgubljeno zdravje. Pohabljeni Cosgrove se je kajpada z veseljem podvrzel sicer nevarni operaciji. Zdravnik mu je pritrtil v hrbtenico 14 palcev dolg kos kravjega rebra, rano lepo zažil in povil. In čudež! V posteljo obsojeni pohabljenec danes zopet hodi, brez tuje pomoči. Kravja kost v telesu ga baje nič ne moti. Odgovornost za resničnost te vesti pa seveda prepuščamo ameriškim časnikarjem.

Smrtina kazen je tako stara, kakor človeštvo. Že v najstarejši zgodovini čitamo o smrtni kazni in tudi danes še izrekajo v najmodernejših državah smrtno obsodbo. Različna pa je izvršitev smrtnih obsodb. Najstarejše je menda obglavljenje. V času preganjanja kristjanov so metali obsojence med zverine ali jih kuhali v olju. Kristus so križali, kar je bilo pri židih v navadi. Čarovnice in druge brezverce so kristjani zažigali. Sekiro in meč je izpodrinila francoska guilotina, ki je marsikatero visoko glavo odrezala od trupla. Pa tudi vislice niso bile nenavadne. Moderna tehnika je v novejši dobi izumila modernejšo morilno aparat. Streljanje je danes v navadi pri vojaštvu. Američani so v najnovejšem času usmrtili obsojence s pomočjo elektrike. Toda tudi ta smrt se jim je zdela preokrutna. Zato so nekatere države uvedle usmrčenje s plinom. Prva bosta imela to čast na smrt obsojena zločincev Hughes Sing in E. John v Carson City. Da se prihrani obsojencu mukopolno smrtno uro, se izvrši obsodba, ko obsojenec spi. V ta namen so prirejene posebne celice. Ko obsojenec zaspi, se odpre plinova cev in celica napolni s plinom. Na ta način se obsojenec nití ne zave in že je mrtev.

Hudo presenečenje je doživel čikaški bogataš in trgovec z moškimi oblekami Maurice L. Rothschild, ko je izvedel, da so mu drzni tatovi odnesli za petdeset tisoč dolarjev najboljšo vrsto likerjev. Pod pretevo, da so finančni uradniki, so trije prefriganci vstopili v Rothschildov dom na Michigan ulici. V hiši so zvezali dva šoferja in hišnika ter nato očistili klet. Drzna tatvina se je vršila na sledeči način. Ob osmi uri zjutraj se je oglasil zvonček na Rothschildovi hiši. Odprl je hišnik. Trije čedno opravljeni gentlemeni so imeli pred hišo velik avto in zahtevali vstopa v hišo, češ, da so poslani od prohibicijskega direktorja. Spustili so jih v hišo. Kakor hitro so bila vrata zaprta, so potegnili samokrese in kmalu povezali omenjene tri

iz Zagreba 28. bataljon 25. domobranskega polka na rusko stran, ki je streljal na kolodvoru na muziko in oficirje. S tem dogodkom se je pečalo pozneje vojno sodišče.

Takih slučajev smo javili še več. Ko je potovala 34. in 35. dopolnilna četa 70. pešpolka preko Ogrske, se je godilo sledeče: Marca 1918. so se ustavili v Subotici Čehi, ki sta bili sestavljeni malone iz samih polovljenih ubežnikov, sta ubežali v Subotico iz Tlaka ter se prebiti na Fruške gore. Tudi tema četama so bili odvzeli strelivo že pred odhodom.

Začetkom leta 1918. so potovali oddelki hrvatskih polkov že redno brez orožja. Puške in municije so jim zlagali v poseben vagon. Na zadnji železniški postaji so vračali vojaštvu puške, municije pa ne. Municije so prejemali oddelki šele tik pred fronto.

Boj proti organiziranim zelenim kadrom je delal avstr. vojaški oblasti obilo preglavice in je ostal nazadnje brezuspešen. Oddelki orožništva in vo-

moške ter jih zaprli v stranišče. V kleti so tatovi izbrali najfinejše vrste likerjev, šampanjca ter starega vina in nosili mirno v avtomobil na ulici. Ko so napolnili auto, so izginili brez sledu in enako brez sledu je izginil njimi dragocen plen.

V nekem dunajškem listu je izšlo zelo karakteristično poročilo o izkoriščanju Avstrije s strani tujcev z dobrot valuto. Nek Dunajčan je vprašal pis- meno pri nekem hotelu v Inomostu, da-li bi mogel dobiti sobo za dalje časa, ker se namerava tam zdraviti. Čet par dni je dobil od ravnatelja dotičnega hotela odgovor na odprti dopisnici, da za njega ni prostora, ker je hotel odprt po zimi samo za Angleže. Čudno se mu je zdelo, kako si je mogel ta precej neznan hotel pridobiti toliko simpatije Angležev. Zanimal se je za to zadevo ter odkril končno sledeče karakteristične razmere. Znano je, da vlada po vseh zapadnih državah z visoko valuto velika brezposelnost. To se opaža v prvi vrsti na Angleškem in v Švici. Velika industrijska podjetja so odpustila na tisoče delavcev, med njimi tud take, ki jih nočejo za nobeno ceno izgubiti. In tako so prišla tudi podjetja na smelo, a za svoj žep na- jako praktično idejo. Poslala so na svoje stroške te delavce v avstrijska zimska letovišča. Angleška državna podpora za brezposelne znaša dnevno 16 šilingov, kar znaša približno štiriindvajset tisoč av. K in s tem denarjem se kjulj neznosni draginji v Avstriji lepo iznaja in vsekakor bolje, kakor brezposelni delavci v domovini. Dozdeva se, da je dandanes najboljši biti brezposelni angleški delavec.

Dnevna kronika.

— Masaryk in Millerand na kraljevi poroki. Nekateri praški listi poročajo, da je prezident češkoslovaške republike Masaryk odložil svoj prvotni načrt o potovanju v Pariz in London. Prezident bo ob priliki poroke našega kralja Aleksandra potoval v Bukarešto, kamor dospe tudi prezident francoske republike Millerand.

— Pobrežje. Gospod Stržina se sicer najraje zateka k nemškimi listom, tokrat pa je menda zopet ogoljufal »Stražina« uredništvo ter skrivaj podtaknil napad na mojo osebo, ker si drugače ne morem predstavljati, da odpira »Straža« svoje predaletj osebni, ki smatra vsakega človeka za »Schwarzjerja«, kdor ne trobi v nemškutarski rog. S svojo dvomljivo poztvovalebnostjo izza leta 1909. se pač ni treba hvalliti, dvomim namreč, da bi mogla kdaj tleti le iskrica ljubezni do domovine v človeku, ki mu je naša država trn v peti in ki kriči po Pobrežju »Pobersell war deutsch und muss deutsche bleiben!« Tu ne gre za nemško govornico, ampak za notranje prepričanje. Koliko je sedanjim socijalistično-nemčurskim mogotcem do izobrazbe ljudstva, so pokazali baš s svojim nastopom v občini s tem, da skušajo zatreti vsako kulturno delovanje, ki ne izvira iz njihovega nemčurskega brloga. Mesto, da bi dobro stvar podpirali, jo ovirajo.

jaštva jim niso nikakor mogli popolnoma do živlega.

Konec 1917. leta so jih skušali napadati z večjimi oddelki sestavljenimi v Zagrebu, Sisku, Karlovcu in v ostalih sedežih hrvatskih polkov. Ob takih prilikah so pa napadaleci često prestopali na stran ubežnikov, kakor n. pr. oddelek 27. domobranskega polka, iz katerega sta dva kompletna voda prestopila, čim sta dobila stik z zelenimi kadrovcem na Petrovi gori. Oficir, ki je poveljeval tej četi, je utekel v Italijo in prešel v jugoslovanski dobrovoljski odred. Drugega častnika, ki se je udeležil na čelu prve čete lova zelenih kadrovcem na Petrovi gori, smo ujeli pozneje v akciji na Col del Rosso dne 30. VI. 1918. Trdil je, da se mu je posrečilo naloviti blizu 100 ubežnikov, vendar ja pa priznal, da je bil lov na ubežnike v celoti brezuspešen.

Vlada ni mogla več najti sredstev zoper ubežnike. Večja akcija zoper zelene kadre bi bila dobila dimenzije notranje vojne in bi imela nepregledne posledice v narodnem umoru.

Strankar ostane strankar, meni gre pa le za stvar. Glede mojega odborništva moram pribiti resnici na ljubo, da sem to odborništvo odklonil, ker nisem, kakor nekateri, ki so se sami postavili na čelo liste. Obenem želite, naj se vas pusti pri miru, toda najprej morate dati mir vi sami, pa vas bo vsakdo rad pustil na miru, ker z ljudmi, ki niti ne razločujejo psa od človeka nima nihče rad opravka. Vi pa že tri leta vlačite po raznih časopisih sedaj to, potem ono osebo, od okrajnega glavarja doli do mene. Kdor vihar seje, tudi vihar žanje. Če bo treba, bomo spregovorili tudi še o Damoklejevem meču, ki vam visi nad glavo radi vašega čudnega delovanja v občini. I. K.

— Pustni ples priredi »Sokole« na Studencih na pustni torek, dne 28. februarja t. l. z začetkom ob 7. uri zvečer v Sokolskem domu v Studencih. Za dobro zabavo in izbornu postrežbo je vsestransko preskrbljeno in pride gotovo vsak prijatelj in prijateljica tako plesa, kot dobre kapljice in krofov na svoj račun. Torej prijatelji društva v Studencih in v okolici, na svidenje dne 28. februarja!

— Demokratska shoda v Slovenjgradu in v Šoštanjju. V nedeljo, dne 19. t. m. se vrši dopoldan ob pol 10. uri javen shod Demokratske stranke v hotelu »Balkan« v Slovenjgradu, popoldan ob 20. uri pa v Šoštanjju. Na obeh shodih bo govoril minister i. r. poslanec dr. Vekoslav Kukovec.

— Demokratska zabava v Celju. V soboto je priredila celjska krajevna organizacija Demokratske stranke zabaven večer, na katerem je predaval univerzitetni profesor dr. Fran Ilešič o Sirossmayerju. Po predavanju se je razvila prosta zabava. Prireditelj je vspela nad vse pričakovanje krasno in bi bilo le želeto, da bi se podobne demokratske zabave vršile večkrat in po vseh naših večjih krajih.

— Sarajevski »Narode« tednik. Sobotni sarajevski »Narode« prinaša na uvodnem mestu obvestilo, da bo vsled tehničnih težkoč do početka aprila izhajal kot tednik. Izhajati bi mogel tudi sedaj kot dnevnik, toda samo na 2 straneh, kar bi pa ne odgovarjalo ceni in potrebi.

— Vaška tragedija. V nedeljo, 12. t. m. popoldan je bila v gostilni pri Sv. Jerneju veselica, pri kateri je bilo navzočih vse polno vaščanov. Nek tamkajšnji fant je imel pri sebi tudi samokres s katerim se je igral. Pri tem se je pa samokres, ki je bil nabit, nesadoma sprožil, in krogla je zadela v bližini stoječega posestnika 47letnega Ivana Verbujaka v trebuh. Ko je fant videl, kaj je napravil si je iz strahu in obupa pognal kroglo v glavo ter obležal na mestu mrtev. Verbujaka so prepeljali v Maribor, kjer ga je rešilni oddelček spravil v bolnico. Verbujak je tako nevarno ranjen, da je malo upanja, da bi okrevaj.

— Miroljubni Nemci. V sled nedavnega napada na francoske vojsake v G. Šleziji, pri katerem je bilo več Francozov obitih in ranjenih, se vršijo že ves čas preiskave. Dosedaj se je odkrilo mnogo nemškega vojnega materiala. Med tem materialom se nahaja kakih 30 strojníc, več možnarjev, bomb, pušk, nabojev, mnogo streliva za tope kalibra 77 in 105 ter mnogo vojaške obleke. Drugače pa so Nemci povsod miroljubni in lojalni državljani.

— Koliko prinašajo zabave? Dunajska mestna občina je dobila v preteklem mesecu na davku na zabavo 12 milijonov kron. Skupno se je vršilo na Dunaju meseca januarja 925 plesov; lanskó leto jih je bilo v istem času 1294. Od teh je dobila občina lani samo poldrugi milijon davka, med tem, ko se je letos samo pri enem plesu vplačalo 2 milijona 150 K davka.

— Kako umirajo avstrijski generali. Na Dunaju je pred par dnevi izvršil samomor atari general Gottfried Svehan. Bolehal je na neki neozdravljivi bolezní, kateri je napravil konec s tem, da si je z britvijo prerezal vrat.

— Pomanjkanje sodnikov na Češkoslovaškem. Na Češkoslovaškem je zaradi pomanjkanja sodnikov. Po izjavi službenega referenta bi jih potrebovala država takoj 444, a ima jih

na razpolago jedva 10. Radi tega je izdalo ministrstvo nove predpise glede števila sodnikov v senatu ter obenem znižalo pripravljajno dobo.

— Veliki izgredi na Reki. Tržaška »Edinost« poroča: V soboto je imela stopiti v službo nova reška policija, sestavljena iz domačinov. Ko so za to izvedeli fašisti, so se oborožili s puškami in bombami, se zbrali v skupine ter hoteli proti policiji. Italijanski orožniki so sicer posredovali, toda kljub temu je prišlo do hudih spopadov, ki so trajali vso noč. Fašisti nameravajo vdreti baje tudi na Sušak.

— Posledice zime v severni Evropi. Mraz je v severni Evropi še dalje zelo hud. Ledolomne ladje delajo noč in dan pri čiščenju pristanišč, ki so povsod zamrznila. V Kopenhagenu glavnem mestu Danske, so oblasti v velikih skrbih tudi preskrbovanje mesta z živežem. Veliko parnikov je obtičalo v ledu. Med temi parniki je kakih deset, ki so dovažali premog. Južni del norveškega obrežja je obdan z ledom. Norveško in Dansko veže ledena skorja, ki pokriva ves kanal.

Mariborske vesti.

Maribor 15. februarja 1922.

m Uradniški odsek krajevne organizacije JDS v Mariboru je imel pod predsedstvom gosp. dr. Lipolda včeraj zvečer v Narodnem domu sejo, na kateri se je razpravljalo o položaju državnih uslužbencev in upokojenecv ter o draginji vobče. Sestavila se je spomenica, v kateri se slika bedni položaj državnih uslužbencev in upokojenecv ter se predlaga takojšnje izplačilo izenačenih draginskih in družinskih doklad brez predhodne redukcije števila državnih uslužbencev. Stavili so se v tej spomenici tudi predlogi glede ustavitve nadaljnega naraščanja draginje. Spomenica se odpošlje vladi.

m Doktor — konjski barantavec. — Povojna morala je med drugimi kugami prinesla tudi odtujevanje prejšnjim poklicem in posvečanje dotlej najbolji zaničevanemu poklicu: verižništvu. V prvem času po prevratu je sploh izgledalo, kakor da bo naša solidna trgovina popolnoma zamrla, kajti vsaki drugi človek je skušal si svojo existenco hitro in mastno izboljšati — včeraj kot cerkvena miš reven pisar, danes prešeren milijonar. Ta kuga je inficirala tudi že mladino. Le polagoma so se razmere čistile, izkristalizirale, solidna trgovina poklicanih, izučenih trgovcev prehaja zopet na površje. Ali v tem procesu je dobičkaželjna kuga inficirala tudi že akademsko izobražene. In tak tip se je pojavil v okolici Maribora. Zamenjal je z doktoratom diplomiranega živinozdravnika in je pričel v družbi konjskih mesarjev živahno kupčijo s konji. Bolj ko protest poklicnih kolegov, češ, da pod takimi špekulacijami preveč trpi ugled živinozdravnikov, so vplivali razni drugi razlogi, ki so gospoda doktorja neprostovoljno privedli v Maribor. Čeprav ni imel nobene določene javne službe, je dobil takoj stanovanje. Ali vse to bi ne bil povod, da se peča tudi javnost z g. doktorjem. Toda — če smo namreč prav poučeni — g. doktor je v Mariboru pričel svoje konjske kupčije na debelo in ker mu prisilno stanovanje ne zadošča, apelira na veliko stanovanje z več sobami, čeprav še nima otrok. In apelira na obrtno koncesijo za izvrševanje konjske barantije. Ker politična oblast taki koncesiji ni posebno prijazna, se je g. doktor znal prikupiti g. županu s katerega pomočjo skuša doseči tako koncesijo, ko dobi mestna občina zopet v svojo oblast odvzeti ji obrtni referat. Obenem bi se znalo dobiti tudi kakšno oficijelno mesto pri mestni občini n. pr. v klavnici ali pri tržnem nadzorstvu. Na konto takega oficijelnega mesta bi g. doktor moral dobiti stanovanje v Mariboru. G. doktorju je na razpolago dobra služba veterinarja kapetana pri vojaštvu. Ali ta služba ga že iz narodnostnih razlogov ne veseli preveč, ker se črti preveč štajerskega Nemca, čeprav nosi lepo slovo: sko ime po znani rastlini, iz katere naši poljedelci izdelujejo — metlo. Kakor rečeno, nas zanima net ta

metamorfozi poklica edino le vprašanje stanovanja, nameščenja nove nemške moči pri naši slovenski občini in ne navsezadnje tudi vprašanje, kam pravzaprav romajo konji iz teh kupčij g. doktorja in ali imamo kakšno kontrolo o dohodkih iz teh kupčij. In le za to hočemo ta slučaj obdržati v evidenci.

m »Zdravniško društvo v Mariboru«. Opozarjamo na občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 16. februarja ob 6. uri zvečer v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu.

m Prihodnje predavanje Ljudske univerze se vrši v soboto, dne 18. februarja ob pol 20. uri zvečer v kazinski dvorani. Predaval bo vseučilišnji docent dr. Kovačič o predpogoju za rešitev socijalnega vprašanja. To vprašanje utegne biti z ozirom na razmere v našem javnem življenju eno najbolj zanimivih.

m Za Jugoslovensko Matice je daroval pri postajni blagajni Maribor, glavni kolodvor g. Andrej Bornek, jetniški paznik 10 din. Iskrena hvala!

m Dar. Gospod dr. Josip Rapoc, odvetnik je daroval za mestne reveže 100 Din. za kar se mu mestna občina najiskreneje zahvaljuje.

m Darovi rešilnemu oddelku. Mesto venca na grob pokojnega g. Makotte- ra so darovali rešilnemu oddelku požarne brambe: ga. Marija Šman 100 kron, g. Jovan Zöhrer, častni predsednik požarne brambe 100 K, trgovec Gnišek 100 K in za pokojnega g. Friedrigerja g. trgovec Andras hitz 200 K. Iskrena hvala!

m Protituberkulozna liga v Mariboru priredi na željo delavstva južne železnice dne 18. t. m. ob 16. uri javno predavanje v telovadnici III. mestne deške šole (Ruška cesta). Predava g. docent dr. Matko o boju proti jetiki. Ker bo predavanje zelo zanimivo in poučljivo, se pričakuje številne udeležbe posebno od strani delavstva.

m Nezgoda. Na Pobrežki cesti štev. 42. stanujoči zavirač južne železnice A. Rauš je hotel v soboto 11. t. m. skočiti v Prevaljah na vlak. Pri tem pa je padel tako nesrečno, da si je na levi strani polomil rebra. Rešilni oddelček ga je prepeljal s koroškega kolodvora, kamor so ga z vlakom prepeljali, v tukajšnjo bolnico.

m Pri sanjkanju ponesrečil. V nedeljo okrog 7. ure zvečer je bil rešilni oddelček poklican v Ruše, kjer si je znan mariborski trgovec g. Ferdinand Pinter zlomil pri sanjkanju levo nogo pod kolenom. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico. Vrlemu narodnjaku želimo skorajšnje okrevanje!

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klub-baruc«.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Sreda 15.: »Mam'zelle Nitouche«, Ab. B.
 Četrtek 16.: »Hlapec Jernej«, Ab. A.
 Sobota 18.: »Ptičar«, Ab. B.
 Nedelja 19.: Ob 14 in pol: »Dedič velikega časa«, ljudska predstava. — Ob 19 in pol: »Mam'zelle Nitouche«. Izven nb.
 Torek 21.: »Raskolnikov«, Abon. A. Proslava Dostojevskega.
 Sreda 22.: »Dedič velikega časa«, Abon. C.
 Četrtek 23.: »Parizanka«, Ab. B.
 Sobota 25.: »Sovratnik ljudstva«, Ab. A.
 Nedelja 26.: Ob 14 in pol: »Kjer ljubez, tam Bog«, »Volkašin«. Ljudska. — Ob 19 in pol: »Ptičar«. Izven.
 Torek 28.: »Gigan baron«, Ab. B. Premijera.

»Sovratnik ljudstva« je igrokaz v petih dejanjih in ne v štirih, kot je bilo pomotoma objavljeno na lepkih in v »Drami«.

Nedeljske popoldanske predstave se pričenjajo odslej naprej vedno ob 14. in pol in ne ob 15.

Morilca Erzbergerja v Budimpešti. DKU Berlin, 14. febr. »Vossische Zeitung« je sprejela iz zanesljivega vira, da sta morilca Erzbergerja, Schulz in Tillessen dospela v Budimpešto.

Kino.

Mestni kino. »Smrt na ura« drugi del filma v epohah »V obliči smrti« z »vampirskim orjakom Maciste« z glav-

nj vlogi se na splošno željo občinstvo predvaja še dne 15., 16. in 17. febr.

Kultura in umetnost

x Za naša gledališča. Dne 6. t. m. so zborovali pri prezidiju Udruženja gledaliških igralcev Jugoslavije v Beogradu skupaj z upravnim in nadzorovalnim odborom delegati vseh oblastnih gledališč naše države, to je skopljskega, osješkega, sarajevskega in mariborskega ter zavzeli odločen afront proti temu, da bi država pri štedenju v budžetu uničila ravno naše najvažnejše kulturne zavode, naša gledališča. Ob tej priliki so izdali tudi poseben proglas na javnost v katerem iznašajo svoj protest ter pozivajo vse sloje našega naroda, da se pridruži temu protestu. Ako bi država odtegnila subvencijo našim oblastnim gledališčam bi morala propasti, kar bi ne pomenilo hud udarec le za našo mlado kulturo, ampak tudi za narodno in državno misel. Memorandum pravi o našem mariborskem gledališču: »V istem času (ako bi se odvzela subvencija) bi izgnilo tudi mariborsko gledališče v katerem je že vse pripravljeno, da mesto Cankarja zaigra dunajsko opereto: trajliš in valcer; v tem mestu na severni straži naše skupne domovine!« Memorandum nosi podpise predsednika upravnega odbora, članov upravnega odbora, nadzorovalnega odbora ter delegatov oblastnih gledališč.

x Futurizem in drugo. Od pojave F. T. Marinettija in njegovega zelenege automobila v Milanu, od prvih klofut padlih za futurizem na italijanskih odrih, od prvih protestov proti D'Annunzijeve mesečnasti »Venečiji« in Italiji, »ki je grobovje«, a za Italijo tvornica železnice in današnjega materialnega progressa — izgleda, kakor da je ves svet pomorel. Mafarka je odnesel zrhago. Kdo je Mafarka? Pred vojno je Marinetti napisal roman »Futurist Mafarka«. Mafarka, glavni junak tega romana, je vladar nekega numidskega plemena, ki premaga črnce. Prvo poglavje: Posiljevanje zamork. Mafarkovi vojaki posiljujejo zamorka na veliko. Mafarka stoji na griču, gleda svoje vojake in v njem se vzbudi gnus. Prezira žensko in nizke živalske vžitke. Da rodi sina mu ni potrebna žena. Zato sklene, da odide v puščavo ter rodi sina sam — iz glave. Mafarka se umakne v samoto ter rodi — aeroplan. Potem sede na svojega sina ter odleti v Italijo, da propoveduje futurizem. To je bila vsebina prvega futurističnega romana — in to je prevrnilo svet na glavo. Tudi mi smo imeli svoje futuriste ter imamo seveda tudi ekspresioniste in v najnovšem času seveda tudi kubiste in celo dadaiste. — Mi namreč ljubimo vse, kar je tuje in novo. Kakor, da smo dežela snobov, imitatorjev in ljudi brez svojega talenta in svojih lastnih pričanj. V Franciji zapuščajo Van Gogh, Cezanne in Gagnin mesto, akademijo ter svoje kavarniške tovariše ter odhajajo v vasi, da bi se osamili ter osvobodili vpliva meščanske družbe in njenih teorij o umetnosti. Na deželi, v vasi slikajo popolnoma svobodno ter delajo slike, ki dihaajo samo iskrenost in spontanost prirodnih fenomenov, ferfektne slike, ki mirno lahko pridejo v Lovre in tudi res pridejo. Novi slikarji, tudi naši seveda, samo brez genija omenjenih, torej epigoni, hočejo postati enako primitivni, enostavni in spontani, toda, ne da bi se podali v prirodu, ne da bi se osameli, ampak s tem, da — oponašajo Gagnina, Cezannea in Van Gogha. Mesto, da bi dali res nekaj novega, so samo nekaka akademija, hujska od vseh starih akademij, matematični, samo konstruktivni, trdi, neiskreni, z mnogo poze, z eno besodo — lažni Epigoni in epigončiči, ki ne vstvarjajo svojih lastnih umetniških del, ampak poizkušajo le tuje teorije. Javnost bi šla naolče mimo njih, nihče bi se ne zmenil zanje, ako bi ne ponujali svoje robe, kakor mešetarji na trgu. — Tako in enake misli nas obhajajo, kadar prečitamo nove beograjske revije »Putevi, mesečne sveske za umetnost i filozofijo«. Da vidimo čitatelji, kaka je ro-

ta, ki jo prodajajo naši ekspresionisti za pravo umetnost, prinašamo tu za primer del ene izmed tam objavljenih pesmi, ki se glasi:

»Da lirika!
Naš Krist je na vrtu
čkrogel in črn iz mahagovine
— moški znak mu pada do kolena —
z belimi očmi: to je Črnc na rtu,
katerega je krstila radi resnice
ljubezni vsa vesolnost.
Pije in pije, ah, pije z mornarji
sam špirit, ljubeč vse ženske;
pod lesom priča o krvavih žalitvah...
To ni le budalost in perversnost,
ampak obenem tudi surovost, ki za-
služi po vsej pravici — batine.

Sokolstvo.

o Jezdni odsek Sokola v Mariboru je imel v četrtlet svoj prvi redni obč. zbor, katerega se je udeležilo nad 40 članov. Po poročilih načelnika, tajnika in blagajnika, je odsek v pret. letu marljivo in uspešno delaval v pravem sokolskem duhu. Odsek je štel koncem leta 1921. rednih članov 106. Blagajna izkazuje dohodkov 25.422,77 K in stroškov 16.262 K, preostanka torej 9.160,77 K, vrednost inventarja 21.265,77 K. V načelstvo so bili z vzklikom izvoljeni bratje J. Novak, za načelnika, Rudolf Holc, namestnika, Bruno Parma, tajnika, Stane Kenda, blagajnika, Zmago Hren, gospodarja, Alojzij Kovačič in Rado Lenart za odbornika, Josip Stajanko in O. Zupan za namestnika in Josip Lešnik za praporščaku. Med služajnostmi je bil med drugim sprejet predlog načelnika, da se odsek imenuje poslej Kolo jahča Sokola v Mariboru. Na inicijativno brata A. Križniča, predsednika odseka za zgradbo Sokolskega doma v Mariboru, se je nabralo znatno vsoto 5.045 K v ta namen. S tem je pokazalo Kolo jahča, kako resno umeva sokolsko stvar in dalo lep vzgled drugim činiteljem, da se čim prej uresniči prepotrebna zgradba sokolskega doma v Mariboru. Rešilo se je še več notranjih zadev Kola, nakar je brat načelnik zaključil zborovanje z zahvalo vsem, ki so s svojo naklonjenostjo in požrtvovalnostjo pomagali Kolu k tako lepemu razvoju že v prvem letu svoje-ga obstanka.

o I. Jugoslovanski Vsesokolski Zlet v Ljubljani v dneh 12. do 15. avgusta. Jugoslovanski Sokolski Savez ima telefonsko številko 543. Sokolski naraščaj na Vsesokolskem zletu. Jugoslovanskemu Sokolskemu naraščaju, ki se prvokrat pokaže v večjem številu pri javnem nastopu, so v prvi vrsti namenjeni predzletni dnevi, to do 4 nedelje pred glavnimi zletnimi dnevi, ki jih bodo izpolnili nastopi članov in članic. Naraščajevga nastopa se udeležijo vsa sokolska mladina naše domovine. Poleg mladega bosanca se uvrsti mladi prelek, sremec, šumadijec, ličan, dalmatinec itd. Ves mladi zbor naj pokaže združeno in ujedinjeno domovino, posejano z nežnim sokolskim cvetjem. Moški in ženski naraščaji ter deca obojega spola se zbereta dan na zletišču, da se pozna, da vidi, da ni razlike med njimi — pa bodi njegov dom pod svim Triglavom ali pod skalnatimi gorami albanske meje. Tako je zamišljen naraščajev dan na vsesokolskem zletu. Katera nedelja bo določena naraščaju, še ni gotovo. Sicer pa to ne sme motiti prav nič dela v telovadnicah, do konca julija 1922 morajo stati naraščajev vrste pripravljene in izvežbane za odhod na veliki dan. Število mladih Sokolov mora biti veliko, njih izvežbanost pravilna in popolna. Dve nalogi imajo torej prednjaki naraščaja, ki jo morajo izpolniti, da bo nastop spodoben in veličasten. Prva skrb prednjakov bodi, da zberejo vsi

mladino v telovadnice. Dolžnost prednjakov je, da skrbijo za red in dostojno vedenje v telovadnici, za pravilno in redno telovadbo. Pri telovadbi je treba ponovno opozarjati naraščaj na vsesokolski zlet in na stroške, ki so zvezani z zletom. Navajati bo Sokoliče na varčnost in zbiranje zletnega fonda, ki bo omogočil tudi manj imovitim udeležbo na zletu. Druga skrb je delo v telovadnici, Redovne in proste vaje, orodna telovadba in igre se morajo vrstiti pri telovadbi naraščaja po načrtu, ki ga morajo sestaviti prednjaški zbori, naraščajevih prednjakov. Proste vaje za moški naraščaj so iste, kakor so bile določene preteklo leto za zlet v Osijeku, natisnjene so v Sokoliču v letniku 1920 str. 151. Tudi proste vaje za ženski naraščaj ostanejo lanske vaje, ki se nahajajo v Sokoliču letnik 1921 str. 10. ozir. 69. Moška deca nastopijo z vajami s palicami. Objavljene so v Sokoliču letnik 1921. Za žensko deca so določene vaje s ploščami, objavljene v Sokoliču letnik 1921. Vaje na orodju naj bodo primerne naraščaju, torej ne pretežke, ki škodujejo mlademu telesu. Prednjaki naraščaja naj ne bodo ponosni na svojo vrsto, ki se trudi v stojah, vrti veletočce, pomislijo naj, da so to vaje za članstvo in ne za naraščaj. Ne pozabite na igre. Se ena težkoča je, ki bo marsikje ovirala veliko vdeležbo naraščaja pri vsesokolskem zletu, to je nabava naraščajevih krojev. Zato je treba misliti na to zapreko že danes in mogoče jo bo premagati. S pravočasnim zbiranjem denarnih sredstev za nabavo krojev se odpomore tudi tej težkoči. Dela in priprav je torej v izobilju, zato bratje na delo.

Program našega zleta. Za prvi Jugoslovanski vsesokolski zlet je v širokem okviru določen ta program: 1. Petek — 11. avgusta: Tekma članic Saveza; mednarodna tekma. 2. Sobota,

12. avgusta: tekma članov Saveza; mednarodna tekma, prihod Cehov. 3. Nedelja 13. avgusta: Dopoldne izkušnje, pop. I. javna telovadba. 4. Ponedeljek 14. avgusta: Nastop dece naraščaja (iz Ljubljane in bližnje okolice) in vojske. 5. Torek 15. avgusta dopoldne povorka, pop. II. javna telovadba. 6. V naslednjih dneh krajši in daljši izleti po Jugoslaviji.

Poslovanje žup in društev. Zletni odbor potrebuje za zlet mnogo informativnih podatkov od žup in društev. Pozivljamo že sedaj župne in društvene funkcionarje, da v tem času takoj odgovorijo na vsak dopis. Brez točnega in hitrega poslovanja ni mogoče izvršiti v redu vseh priprav za zlet.

Čiščenje v Sokolstvu na Hrvaškem. Kot posledica vladajočih političnih razmer na Hrvaškem se je zanesla politika tudi v nekatera sokolska društva na Hrvaškem, vsled česar je prišlo v nekaterih društvih do spora. Iz Saveza je dosedaj izstopilo Sokolsko društvo Zagreb - Wilsonov trg, ter skuša zanesti ta spor tudi med druga društva. Ta spor na Hrvaškem ni Sokolstvu pravi nič v škodo, ker se s tem le čistijo naše vrste in se izloči enkrat za vselej politika iz naših društev. Tozadevna poročila nekaterih listov so pretirana — in tendenciozna.

Borza 14. februarja.

Curih, devize: Berlin 252, Newyork 512, London 22.22, Pariz 43.87, Milan 24.15, Praga 9.67, Budimpešta 0.80, Zagreb 1.60, Varšava 0.15, Dunaj 0.18, avstrijske žigosane krome 0.09.

Zagreb, devize: Berlin 154-156, Bukarešta 240, Milan 1465-1480, London 1337-1340, Newyork ček 304.50-305.50, kabel 307.50-308.50, Pariz 2645-2655, Praga 584-587, Švica 6950-000, Dunaj 4.75-4.90, Budimpešta 47.50-48.00; valute: dolarji 303-303.50, rublji 20-24, lej 238-000, napoleoni 10900-0000, marke 150-153, franki —, lire —, turske zlate lire —, madžarske krome —, avstrijske krome —, Banka za Primoje —.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.) (11)

Ob postelji stoji Mavda. Poln sreče se obrne Kien-Lung k njej, jo prime za lepe bele roke, jih položi na svoje ustnice ter šepetaje: »Rešila ste me in sedaj sem vaš, z vsem srcem vaš...«

»Rešitev za rešitev,« odgovori Mavda smehljuje. »Sedaj je zopet vse dobro. Vsa nevarnost je preč. Ste dovolj močan? Ali vam lahko pripovedujem?«

Kien-Lung prikimava in Mavda začne:

»Celo mesto govori samo o tem, kaj se je zgodilo, samo vi še ne veste. Hai-Feng je mrtev. Dekleta so se mu uprla. Ko se je vrnil iz onega dvorišča nazaj v hišo »Trikratne sreče« so ga prisilile pod Ču-Majinim vodstvom, da je izpil čašo strupa. V ostalem: zunaj vas čaka oče. Prost je!«

9.

Mavda in Kien-Lung sedita v veliki tih sobi, v katero sta bila stopila prvič po onem begu iz hiše »Trikratne sreče«. Kien-Lung je zopet zdrav in močan, kakor je bil nekoč. Približal se je trenutak ločitve, klče ga dolžnost do očeta in do dela. Ali naj bo to slovo za vedno? Srce se mu krči v prsni. Njegovi pogledi se ne morejo ločiti od postave belega dekleta, ki mu sedi nasproti. Kako ljubi to žensko!

»Pripovedovati vam hočem svojo zgodbo, dragi prijatelj. Dolžna sem storiti to.«

In med tem, ko se sklone k njemu z obrazom izpremenjenim pod težo bolestin spominov, mu prične pripovedovati najprej šepetaje, a potem vedno glasneje:

Tragedijo njenega mladega življenja.

10.

Bilo je kmalu na to, ko sem se vpisala na petrograjsko vseučilišče. Tedaj sem doživela najhujšo katastrofo svojega življenja. Oče, mati in jaz smo si bili ves čas kolikor se spominjam zelo dobri. Mati je bila bolehnja, večkrat je morala v kopalnice in potem sva bila z očetom sama. Študirala sva skupaj in pod njegovim vplivom sem se odločila za študij orientalskih jezikov ter pri tem neverjetno dobro napredovala. Po rojstvu Danec — od tod tudi naše rodniško ime — je bil že v mladosti vstopil v rusko državno službo ter razvzel v zunanjem ministrstvu visoko mesto v uradu za daljni vzhod. Obvladal je dobro tudi kitajščino ter bil v Petrogradu v tem oziru najbrže prva kapaciteta. Razen materine bolezn ni kalila niti najmanjša stvar naše tihe sreče. Tu pa je udarila nenadoma med nas iz jasnega neba strela. Ko sva se vrnila nekega nedeljskega popoldne z materjo z izprehoda, sva našli očeta — mrtvega poleg pisalne mize. Poleg njega je ležal samokres. Ustrelil se je.

Pojasnilo o vzroku samomora sva dobili kmalu. Na pisalni mizi je ležalo njegovo pismo. Na ovoju je bilo z velikimi in odločnimi črkami zapisano: »Mojim ljubim.«

Mala oznanila.

Igralca ali Igralko na glasovir se išče. Gosbilna Mir, Frankopanova ul. 25. 238

Učenca ali učenko iz boljše hiše sprejme takoj Ateleja za slikarstvo V. Vlačič, Gosposka ulica 23. 235 3-1

Proda se: zelo dobro ohranjen otroški voziček, komplet Soxhletov aparat, skoro nov, nova zimska suknja, rujava, brez podloge. Korosčeva ulica 2 desno I. nadstr. levo. 231-2

Dva delavca se sprejmeta na stanovanje in hrano. Perilo se sprejme v pranje. Aleksandrova cesta 21. 237 2-1

Pleteršnikov besednjak kupim. Naslov pove uprava »Tabora« 226-5

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidneje tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gosposka ulica 16. 64

Plačilni natakar

ze več let, govori jezike, goslom priljubljen, letna spričevala, soliden, želi spremeniti službo. Restavracija ali kavarna, obojega zmožen, vseeno, kamor je, takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo lista pod »Plačilni natakar«. 234 2-1

POTNIKE ali ZASTOPNIKE

išče velika tovarna likera, ruma, konjaka in ostalih spiritozov. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Postanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta. 236 10-1

Pristopajte k Jugoslovanski Matici,

Obrtna banka

podružnica v Ljutomeru

Nakup in prodaja deviz in valut po najugodnejšem dnevnem tečaju. Obrestovanje vlog po 4%.

Borzna naročila. Predumi in krediti vsake vrste; eskompt in inkaso menic. Nakazila v tu- in inozemstvo. Depôt i. t. d.

Uradni prostori v hiši gospoda FRICA ZEMLJICA.

RAČUN ČEK. URADA v LJUBLJANI št. 12.726.

INTER. TEL. št. 2.